

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/254/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7714220433
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7714220433.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Frederiky Zozulákovvej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti V. T. nar. X.X.XXXX a R. T. nar. XX.X.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach detí rodičov I. T. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na Š. ul. č. XXX/XX v J. v súčasnosti na B. ul. č. X. v C. a E. T. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na ul. C.. O.. Š. č. XXXX/XX v D. v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 18.2.2015 č.k. 15P 386/2014-68 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku o trovách konania, ktorý zrušuje.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od otca pre maloleté deti naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 13.2.2013 č.k. 16P 36/2012-68 u mal. V. zo 75 € na 100 € mesačne a u mal. R. zo 75 € na 95 € mesačne od 1.1.2015, ktoré zaviazal otca detí prispievať ich matke vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu. Dĺžné výživné za obdobie od 1.1.2015 do 28.2.2015 pre mal. V. 50 € a pre mal. R. 30 € uložil otcovi zaplatiť matke detí do 31.3.2015. O trovách konania účastníkov rozhodol tak, že žiaden z nich nemá právo na nich náhradu. Konajúci súd rozhodol o návrhu matky na zvýšenie výživného podľa §-u 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, §-u 75 ods. 1, §-u 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a rozhodnutie odôvodnil tak, že na základe dokazovania bolo nepochybne preukázané, že od poslednej úpravy výživného pre maloleté deti došlo k podstatným zmenám pomerov tak u maloletých detí, ako aj u ich rodičov. Zdôraznil, že maloleté deti sú staršie, navštevujú vyššie ročníky základných škôl, a preto je samozrejmé, že aj výdavky na ich výživu, ošatenie, kultúrne a športové vyžitie sú podstatne vyššie ako v čase poslednej úpravy výživného. Uviedol, že otec aj v súčasnosti pracuje ako profesionálny vojak s priemerným mesačným zárobkom 906,46 € a matka ako výpravkyňa vlakov s priemerným mesačným zárobkom 663,69 €. Matka aj naďalej ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá a otec aj v súčasnosti má vyživovaciu povinnosť voči mal. D. T. nar. XX.X.XXXX, ktorá je dcérou z jeho predchádzajúceho manželstva, na výživu ktorej prispieva 130 € mesačne. Konštatoval, že pri určení výživného prihliadol nielen na zárobkové možnosti a schopnosti rodičov, ale predovšetkým na odôvodnené potreby maloletých detí a výdavky na maloleté deti uvedené matkou považoval za primerané a nevyhnutné. Prihliadol tiež na osobnú starostlivosť matky o deti a zvýšil výživné v súlade s jej návrhom od 1.1.2015. Dĺžné výživné vypočítal ako rozdiel medzi určeným a zvýšeným výživným za obdobie od 1.1.2015 do 28.2.2015, ktoré zaviazal otca zaplatiť matke v súlade s §-om 160 O.s.p. naraz. O trovách konania rozhodol podľa §-u 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok buď zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol alebo ho zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vyjadril názor, že konajúci súd síce vykonal isté dokazovanie, toto

však nesprávne vyhodnotil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Zdôraznil, že súd prvého stupňa predovšetkým nesprávne vyhodnotil jeho životné náklady, že jeho výdavky skutočne prevyšujú jeho príjem a nebyť finančnej podpory jeho rodičov, nevedel by zo svojho príjmu vyžiť. Vyjadril názor, že ak by súd zvýšil výživné, nebude môcť deťom zabezpečiť to, čo im zabezpečoval doposiaľ. Bude nútený zabezpečiť iba výživné v súdom určenej výške a nič viac. Taktiež vytkol konajúcemu súdu, že vôbec sa nezaoberal a nevyhodnotil ním predložené doklady o zabezpečovaní odôvodnených potrieb maloletým deťom nad rámec určeného výživného. V tejto súvislosti uviedol, že deti majú u neho všetky školské pomôcky, ktoré potrebujú, rovnako majú u neho ošatenie a lieky. Vytkol konajúcemu súdu, že nezohľadnil príspevok priateľa matky na bývanie, ktorý pracuje ako taxikár na prepravu do zahraničia, napriek tomu, že je povinný podieľať sa na nákladoch na bývanie. Rovnako nezohľadnil skutočnosť, že matka ako zamestnankyňa železníc má dopravu zadarmo a napriek tomu dochádza do zamestnania autom s mesačnými nákladmi 80 €, ako sama uviedla.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletých detí, ktorá navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu potvrdiť. Vyslovila názor, že konajúci súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými námietkami, ktoré tvoria predmet odvolania a zdôraznila, že tvrdenia otca v odvolaní, že zabezpečuje odôvodnené potreby maloletých detí nad rámec výživného v každom smere sú nepravdivé. Rovnako je nepravdivé jeho tvrdenie, že zaplatil mal. V. polovicu poplatku za lyžiarsky zájazd a v tejto súvislosti uviedla, že ho zaplatila sama za pomoci svojich rodičov, o čom predložila súdu doklad. Dôkazom jej perfektnej starostlivosti o deti je skutočnosť, že maloleté deti v tomto školskom roku neboli choré, ktorá skutočnosť je verifikovateľná v školskej dochádzke, pretože sa stará o prevenciu zdravou výživou, najmä kupovaním ovocia, zeleniny a taktiež vitamínových doplnkov. Konštatovala, že deťom v priebehu školského roka musí dokupovať cvičné zošity, knihy z jednotlivých predmetov, cvičebné úbory, a preto ňou vyčíslená výška výdavkov na školu je pravdivá s tým, že do týchto výdavkov nepripočítala poplatky za výlety a rôzne aktivity, ktoré v plnom rozsahu hradí ona. K odvolacej argumentácii otca maloletých detí, že musí splácať úver, ktorý mu ostal po vyporiadaní BSM uviedla, že hodnota spoločného majetku, t.j. bytu, chaty a auta vysoko prevyšuje zostatok úveru. V tejto súvislosti tiež uviedla, že z misie v Afganistane dostal 15.000 €, na ktoré si ona nenárokovala, a preto mohol úver vyplatiť z týchto peňazí. Tiež uviedla, že do práce chodí autom preto, že ak by využívala vlakovú, prípadne autobusovú dopravu, musela by ráno odchádzať z domu o hodinu skôr a prichádzala by z práce o hodinu neskôr, čo nie je v záujme maloletých detí, pretože ich ráno musí do školy vychystať a večer sa s nimi pripravovať na ďalší deň. K tvrdeniam otca, že si z neho urobila banku uviedla, že je riadne zamestnaná 13 rokov s vlastným príjmom, žije usporiadane a v jej živote majú prioritu deti. Navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Kolíznym opatrovníkom navrhlo napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť s odôvodnením, že zvýšenie výživného je v záujme maloletých detí, ktoré sú staršie a vzhľadom na ich voľnočasové aktivity je nevyhnutné zvýšiť výživné, pretože matka zo svojho príjmu nie je schopná pokryť všetky odôvodnené potreby maloletých detí.

Podľa §-u 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa §-u 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa §-u 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s §-om 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zvýšení výživného pre maloleté deti, počiatku plnenia takto určeného výživného, dlžnom výživnom, ako aj o jeho splatnosti, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa §-u 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V súlade s ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia dodáva, že predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa §-u 78 ods. 1 Zákona o rodine je výrazná zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí sa jednať o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa

obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného v tomto prípade ust. §-u 62 ods. 1, 2, 4 a ust. §-u 75 ods. 1 Zákona o rodine, ako ich správne aplikoval súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí. Pri rozhodovaní o rozsahu výživného je potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je však vždy limitované možnosťami a schopnosťami rodičov. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým spôsobom. Odôvodnené potreby, ktoré súd zohľadňuje pri určení výživného, sú rôzne podľa okolností každého konkrétneho prípadu. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd tiež povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných osôb, t.j. rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti s tým, že nie je smerodajné, či výživné pre ďalšie oprávnené osoby, ktorým sú rodičia povinní zabezpečovať výživu bolo určené súdom a v akom rozsahu. Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa v tejto právnej veci dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa, že bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného pre maloleté deti. Za podstatnú a trvalú zmenu pomerov v tomto prípade považoval odvolací súd podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb maloletých detí v súvislosti s ich vekom, školskou dochádzkou a mimoškolskou činnosťou, pretože mal. V. toho času navštevuje už 5. ročník základnej školy a mal. R. 2. ročník základnej školy. Obidvaja rodičia sú zamestnaní u tých istých zamestnávateľov s nepatrným zvýšením priemerného mesačného zárobku. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre zmenu rozhodnutia o výživnom podľa §-u 78 ods. 1 Zákona o rodine postačuje podstatná a trvalá zmena pomerov len na jednej strane, t.j. buď na strane oprávneného alebo na strane povinného, preto je s prihliadnutím na podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb detí zvýšené výživné súdom prvého stupňa primerané, zohľadňujúce však iba základnú mieru nevyhnutných potrieb maloletých detí, ktoré sú vo veku intenzívneho fyzického rastu a duševného dospievania a je nepochybné, že matka dopĺňa zdroj ich výživy na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre ich všestranný rozvoj v rozsahu zodpovedajúcom svojmu príjmu berúc do úvahy jej osobnú starostlivosť, čo fakticky znamená, že jej podiel na výživnom je podstatne vyšší ako podiel otca. Odvolací súd konštatuje vo vzťahu k odvolacím námietkam otca, že jeho pomery, na ktoré sa odvoláva, sú vyjadrené v napadnutom rozsudku zvýšením výživného pre mal. V. na 100 € mesačne a pre mal. R. na 90 € mesačne, pretože výrazné zvýšenie odôvodnených potrieb detí by zjavne odôvodňovalo zvýšenie vo väčšom rozsahu, ale prihliadnúc na príjem otca a jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť nebolo možné inak rozhodnúť. V tejto súvislosti je tiež potrebné zdôrazniť, že podľa §-u 62 ods. 1 Zákona o rodine je vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom prvoradá zákonná povinnosť a podľa ods. 5 tohto zákonného ustanovenia má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Podľa tohto zákonného ustanovenia je rodič povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerňovať tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. K odvolacej argumentácii otca, že aj priateľ matky je povinný podieľať sa na nákladoch na bývanie, odvolací súd dodáva, že otec svoje tvrdenie, že matka okrem maloletých detí žije aj s priateľom nepreukázal. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že ak otec nakupuje všetky potreby pre maloleté deti okrem platenia výživného, tak ako to uvádzal v odvolaní, je nesporne schopný prispievať výživné v rozsahu určenom súdom prvého stupňa bez zníženia jeho doterajšej životnej úrovne.

Odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje náležitosti rozsudku v zmysle §-u 157 ods. 2 O.s.p. a odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení rozsudku ho nerobí nepreskúmateľným. Z vyššie uvedených dôvodov neobstojí odvolacia námietka otca, že súd prvého stupňa nevykonal všetky navrhované dôkazy a na ich základe dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, teda napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa postupoval správne, keď v súlade s §-om 120 ods. 2 O.s.p. vykonal všetky potrebné dôkazy na zistenie skutkového stavu pre rozhodnutie o výživnom, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti určeného rozsahu výživného. Súd prvého stupňa správne rozhodol aj o počiatku zvýšenia výživného v súlade s návrhom matky a tiež o

dlhu na výživnom a spôsobe jeho splatenia, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa §-u 219 ods. 1 O.s.p. vo výroku o zvýšení výživného ako vecne správny potvrdil a na zdôraznenie správnosti ho doplnil o ďalšie dôvody podľa §-u 219 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd zrušil výrok o trovách konania, pretože podľa §-u 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhodne súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia nepochybne vyplýva, že súd o náhrade trov konania rozhoduje len na návrh, a pretože v tomto konaní súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania bez návrhu, odvolací súd tento výrok rozsudku podľa §-u 221 ods. 1 písm.i/ O.s.p. zrušil ako nezákonný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.